

**PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY**

**SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 160
IM. POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH
W ŁODZI**

W roku szkolnym 2022/ 2023

SPIS TREŚCI

- I. Podstawy prawne**
- II. Wstęp**
- III. Cele ogólne programu**
- IV. Cele szczegółowe programu**
 - 1. Modelowa sylwetka absolwenta szkoły**
 - 2. Analiza dotychczasowych działań szkoły**
 - 3. Określenie zadań i form działań wychowawczo-profilaktycznych;
plan działań i sposoby realizacji**
 - 4. Strategia oddziaływań**
- V. Strategia ewaluacji**

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny uwzględniający kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023 ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej:

1. Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.
2. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie. Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.
3. Doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb oraz kompetencji nauczycieli nowych przedmiotów wprowadzonych do podstawy programowej.
4. Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości wsparcia udzielanego dzieciom i uczniom w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych.

I. Podstawy prawne programu wychowawczo-profilaktycznego:

- Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności
- (Dz. U. z 1993 r. Nr 61 poz. 284 ze zmianami);
- Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów
- Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120 poz. 526.);
- art. 48, 53, 70, 72 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (t. j. Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.);
- art. 6 Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762 ze zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz.1082 ze zm.);
- Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.);
- Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii;
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.;
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.;
- Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 8 kwietnia 2010 r. (Dz. U. 2010 r. Nr 81, poz. 529);

- Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 23 lipca 2008 (Dz. U. z 2008 r. Nr 180 poz. 1108);
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.;
- Statut szkoły.

I. Wstęp

Szkolny program wychowawczo- profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej nr 160 opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnętrznym szkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która uwzględnia zarówno wolę rodziców jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły jest oprócz jej funkcji dydaktycznej dbanie o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania wzmocniany i uzupełniany jest poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Program został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym z uwzględnieniem:

- wyników nadzoru pedagogicznego,;
- ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego 2021/2022r.;
- wniosków i analiz z pracy zespołów;
- wniosków z przeprowadzonej diagnozy.

Ideą przyświecającą konstruowanie programu wychowawczo-profilaktycznego jest ukierunkowanie na wartości, które skłaniają człowieka do

podejmowania odpowiednich wyborów, podmiotowe traktowanie ucznia i poszanowanie jego godności osobistej.

Głównym zadaniem wychowawczo-profilaktycznym szkoły jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju, rozwijanie ich kompetencji oraz umiejętności w następujących sferach:

- fizycznej (rozwój biologiczny);
- psychicznej (rozwój intelektualny, emocjonalny);
- duchowej i społecznej (rozwój moralny i etyczny).

Wychowanie i profilaktyka to działania odrębne ze względu na cele, jednak również mocno ze sobą powiązane z uwagi na wspólny obszar. Jeśli celem wychowania jest wszechstronnie rozwinięty człowiek, to profilaktyka winna wspomagać wychowanie poprzez interwencję wzmacniającą, korygującą i uzupełniającą, by kompensować jego niedobory. Program wychowawczo-profilaktyczny został skonstruowany w zgodzie z najnowszymi badaniami, które zmieniają podejście do działań profilaktycznych. Chodzi tu o odkrycie i potwierdzenie zjawiska tzw. odporności (resilience), które umożliwia prawidłowy przebieg procesu adaptacji i zmian pomimo istniejących czynników ryzyka i trudnych sytuacji życiowych.

Wcześniej koncentrowano się na identyfikacji czynników ryzyka i ich eliminacji (profilaktyka defensywna). Obecnie nowa koncepcja **profilaktyki pozytywnej** polega na odkrywaniu i wzmacnianiu zasobów i potencjału jednostki, a także potencjałów środowiska rodzinnego i szkolnego oraz na promowaniu pozytywnych umiejętności życiowych dzieci i młodzieży.

W szerokim rozumieniu profilaktyka to procesy, których głównym celem jest wspieranie dzieci i młodzieży w prawidłowym rozwoju i zdrowym życiu. Działania profilaktyczne powinny zmierzać do ograniczania, a wręcz wyeliminowania czynników, uznawanych jako szkodliwe i niepożądane. Szkoła jest miejscem,

w którym powinniśmy dbać o jakość oddziaływań wpływających na rozwój psychiczny i emocjonalny uczniów, eliminować i ograniczać wpływ zjawisk niekorzystnych. Ważnym aspektem naszych działań powinno być reagowanie na zagrożenia i problemy, pokazywanie alternatywnych dróg wyboru, które stymulują prawidłowy rozwój i zdrowy styl życia.

Odpowiednio do stopnia ryzyka profilaktyka powinna być prowadzona na kilku poziomach:

Profilaktyka uniwersalna

Kierowana jest do wszystkich uczniów, bez względu na stopień ryzyka wystąpienia zachowań problemowych. Dotyczy zachowań uznanych powszechnie jako zagrożenia (picie alkoholu, palenie papierosów, używanie środków psychoaktywnych, w tym tzw. dopalaczy). Celem tej profilaktyki jest opóźnianie inicjacji, zapobieganie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych. Działania profilaktyczne skupiają się na tworzeniu przyjaznego klimatu szkoły, który pozytywnie wpływa na zdrowie psychiczne, rozwój emocjonalny i poczucie wartości.

Profilaktyka selektywna

Dotyczy grup zwiększonego ryzyka, wymaga dobrego rozpoznania w społeczności szkolnej, a w przypadku potwierdzenia informacji o zaistniałych zachowaniach ryzykownych zorganizowania indywidualnych lub grupowych działań profilaktycznych takich, jak: terapia pedagogiczna, trening umiejętności społecznych, socjoterapia.

Profilaktyka wskazująca

Jest podejmowana na rzecz osób z grupy wysokiego ryzyka. Są to działania polegające na interwencji, terapii osób przejawiających symptomy zaburzeń i wymagających specjalistycznego przygotowania do ich udzielenia. Wymaga

zaangażowania instytucji zewnętrznych, przygotowanych do udzielania pomocy medycznej i psychologicznej, w tym terapii uzależnień jeśli jest to wskazane.

W ramach realizacji wszystkich poziomów profilaktyki będziemy stosować różne strategie:

Informacyjne

Dzieci i młodzież we wczesnym etapie rozwoju mają nikłą wiedzę na temat mechanizmów powstawania uzależnień, mało wiedzą też o następstwie zachowań ryzykownych. Dostarczenie niezbędnych informacji ma na celu umożliwienie dokonywania przez dzieci i młodzież racjonalnych wyborów, zmianę postaw wobec środków będących zagrożeniem dla zdrowia i życia.

Edukacyjne

Mają one na celu rozwijanie ważnych umiejętności społecznych, psychologicznych. Posiadanie wiedzy na dany temat nie jest wystarczające jeśli nie łączy się umiejętnościami m. innymi takimi jak: wyrażanie własnych przekonań, samoakceptacja, nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, radzenie sobie ze stresem, umiejętne rozwiązywanie konfliktów itp. Występowanie takich deficytów na każdym etapie rozwoju uniemożliwia nawiązywanie prawidłowych relacji z innymi, odnoszenie sukcesów w życiu, w szkole, w pracy, co zdecydowanie zwiększa ryzyko szukania zastępczych, chemicznych sposobów radzenia sobie z trudnościami.

Działań alternatywnych

Dotyczy grupy dzieci, młodzieży, która jest zaniedbana pod względem emocjonalnym, wychowawczym, nie ma możliwości rozwijać zainteresowań. Ich celem jest stworzenie systemu działań wspierających, ważnych dla rozwoju, samoakceptacji i osiągania satysfakcji w życiu.

Interwencyjne

Nastawione na pomoc osobom nie potrafiącym rozwiązywać swoich problemów. Polegają na towarzyszeniu ludziom w krytycznych momentach (poradnictwo, doradztwo, telefon zaufania).

Zmniejszania szkód

Dotyczą grup najwyższego ryzyka.

III. Cele ogólne programu.

- Ukazywanie uczniom świata różnorodnych wartości (m. in. współpracy, solidarności, patriotyzmu, szacunku dla tradycji, tolerancji, miłości, akceptacji i zrozumienia), szacunku dla siebie i innych.
- Zwiększenie skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkole.
- Wspieranie w budowaniu poczucia tożsamości indywidualnej, narodowej, kulturowej, regionalnej.
- Kształtowanie postawy otwartej wobec świata i ludzi, aktywności w życiu społecznym.
- Wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia na miarę jego indywidualnych uwarunkowań, by w sposób uporządkowany rozumiał świat, dojrzałe pełnił adekwatne dla etapu rozwoju osobistego role społeczne: członka rodziny, ucznia, wychowanka, pracownika, obywatela.
- Rozpoznawanie i wspieranie indywidualnych, pozytywnych zasobów wychowanka.
- Promowanie pozytywnych umiejętności dzieci i młodzieży.
- Dążenie do ukształtowania modelowej sylwetki absolwenta szkoły.

IV. Cele szczegółowe programu.

- Rozpoznanie sukcesów i porażek wychowawczych i profilaktycznych.
- Opracowanie zadań i form wychowawczych.
- Wykorzystanie istniejących strategii działań profilaktycznych oraz dostosowanie ich do aktualnych potrzeb bądź tworzenie nowych.
- Określenie odpowiedzialności wychowawców i nauczycieli w realizacji zadań.
- Rozpoznanie i określenie gotowości osób, grup, instytucji, które mogą udzielać wsparcia wychowawczego i profilaktycznego.
- Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły.
- Tworzenie warunków do adaptacji i integracji uczniów przybyłych m.in. z Ukrainy

1. Modelowa sylwetka absolwenta:

- uczeń-wychowanek kieruje się w życiu systemem wartości opartym na ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmie, patriotyzmie i szacunku dla tradycji;
- posiada poczucie przynależności do grupy, rodziny, regionu, kraju;
- zna swoją wartość, szanuje odmienność poglądów i zachowań;
- cechuje się kreatywnością, innowacyjnością i przedsiębiorczością;
- potrafi krytycznie i logicznie myśleć, rozumować, argumentować i wnioskować;
- zna wartość wiedzy jako podstawy swoich umiejętności;
- odznacza się ciekawością poznawczą oraz motywacją do nauki;
- rozpoznaje własne predyspozycje i uzdolnienia, a tym samym określa swoją drogę do dalszej edukacji, by w sposób dojrzały i uporządkowany rozumieć świat;

- wpływa na swój rozwój poprzez samokształcenie i samorealizację np. W kółkach zainteresowań;
- radzi sobie w budowaniu relacji z innymi, by właściwie i świadomie pełnić role społeczne.

2. Analiza dotychczasowych działań szkoły:

W szkole dokonaliśmy analizy:

- wyników badań przeprowadzonych wśród nauczycieli, uczniów i rodziców;
- rozmów z uczniami na zajęciach lekcyjnych i poza nimi;
- rozmów z rodzicami prowadzonych przez dyrekcję, pedagoga, psychologa, nauczycieli i wychowawców;
- rozmów z osobami współpracującymi blisko ze szkołą (psychologa, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych);
- dokumentów dotyczących poszczególnych uczniów (opinie PPP, opinie innych specjalistów, dokumentacja medyczna);
- dokumentacji szkolnej (dzienniki lekcyjne, zajęć pozalekcyjnych);
- zachowań uczniów.

Diagnoza potrzeb, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka.

W celu zaplanowania i podejmowania właściwych działań wychowawczo-profilaktycznych szkoły, ważne jest zidentyfikowanie występujących w środowisku szkolnym czynników ryzyka i czynników chroniących, wpływających na zdrowie fizyczne, psychiczne, bezpieczeństwo i funkcjonowanie społeczne ucznia. W wyniku przeprowadzonej diagnozy wyróżniono następujące czynniki chroniące i czynniki ryzyka.

Czynniki chroniące:

- silna więź ze szkołą oraz poczucie przynależności do grupy klasowej i społeczności szkolnej. Ponad 80 % uczniów ma z większością osób dobry kontakt,
- w większości przypadków uczniowie szkoły czują się w niej bezpiecznie, a rodzice uważają, że szkoła zapewnia bezpieczeństwo dzieciom,
- blisko 70% rodziców dostrzega, że ich dziecko otrzymuje pomoc w szkole w sytuacji wystąpienia problemu i uważają ją za skuteczną,
- większość rodziców twierdzi, że rozmawia z dziećmi na tematy związane ze zdrowiem psychicznym, a blisko połowa korzysta z pomocy psychologa, pedagoga wychowawcy na terenie szkoły w przypadku pojawienia się problemu u dziecka,
- nastawienie prospołeczne w grupach rówieśniczych, empatii, wrażliwości na potrzeby innych zwłaszcza w kontekście przybyłych uczniów z Ukrainy,
- uczniowie deklarują zdecydowany brak akceptacji dla zachowań agresywnych, przemocy rówieśniczej, braku kultury osobistej, nieposzanowania mienia własnego i szkoły,
- zaufanie ze strony uczniów do dyrekcji, wychowawców, nauczycieli, pedagoga, psychologa i innych specjalistów szkolnych,
- podejmowanie działań profilaktycznych i wychowawczych na bieżąco na rzecz pomocy dziecku przez psychologa, pedagoga, wychowawców i nauczycieli.

Czynniki ryzyka:

- niski poziom kultury zachowania uczniów, trudności w rozumieniu i przystosowywaniu się do norm obowiązujących w grupie,
- zdarza się przemoc słowna wśród uczniów polegająca najczęściej na wyzywaniu lub wyśmiewaniu,
- niski poziom czytelnictwa wśród uczniów,
- uczniowie znaczną część czasu wolnego przebywają w Internecie, korzystając z urządzeń elektronicznych,
- prawie połowa rodziców nie kontroluje czasu spędzanego przez swoje dzieci w Internecie,
- część uczniów spotkała się z nieprzyjemnymi sytuacjami podczas korzystania z Internetu (wyśmiewanie, niemiłe komentarze, rozsyłanie w grupach zamkniętych zdjęć bez zgody),
- znaczna grupa uczniów doświadcza niepowodzeń szkolnych (wynikających z różnych przyczyn),
- niska motywacja i chęć do nauki występująca wśród połowy uczniów,
- Sięganie po destrukcyjne środki psychoaktywne takie jak używki: 25 % uczniów z klas 7, 8 przyznało, że piło alkohol, głównie piwo, część z nich próbowała również wina, a regularnie pali papierosy lub e-papierosy 12% uczniów,
- trudna sytuacja materialna i społeczna części rodzin,

- niskie kompetencje wychowawcze występujące wśród niektórych rodziców.

Z przeprowadzonej diagnozy wysunięto następujące wnioski, które posłużą do podjęcia określonych działań wychowawczo-profilaktycznych w szkole.

Wnioski wyływające z diagnozy:

- wzmacnianie łączności rodziców ze szkołą, angażowanie w życie klasy i szkoły, współpracowanie w procesie edukacji i wychowania,
- dbanie o pozytywne relacje na linii nauczyciel - rodzic – uczeń, prezentowanie woli zrozumienia i współdziałania dla dobra ucznia,
- informowanie rodziców o postępach uczniów w nauce oraz sukcesach i dokonaniach,
- zapobieganie przemocy wśród uczniów w szkole i wszelkim przejawom agresji,
- wdrażanie uczniów do przestrzegania i respektowania zasad i norm obowiązujących w szkole,
- kształtowanie wśród uczniów postaw prospołecznych, szacunku i tolerancji dla innych, a także koleżeństwa i przyjaźni, zwracając uwagę na uczniów z Ukrainy i ich trudną sytuację,
- organizowanie zajęć dodatkowych w szkole z naciskiem na zajęcia rozwijające pasje i zainteresowania uczniów,
- wspieranie uczniów z niepowodzeniami szkolnymi,

- integrowanie zespołów klasowych, rozwijanie empatii, szacunku oraz tolerancji dla innych, kształtowanie właściwych relacji interpersonalnych w tym umiejętności współpracy,
- rozwijanie kompetencji społecznych uczniów oraz wspieranie prawidłowego rozwoju osobowości dzieci i młodzieży,
- kształtowanie i rozwijanie umiejętności potrzebnych by poradzić sobie z kryzysem spowodowanym doświadczeniami wojny,
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie z niepokojami, obawami, lękami i wątpliwościami związanymi z wojną i jej konsekwencjami,
- uspołecznienie szkoły i integrowanie środowiska szkolnego, w tym uczniów i wychowanków z niepełnosprawnościami, przewlekle chorych, odmiennych kulturowo i językowo – włączanie tych uczniów w życie szkoły,
- rozwijanie potencjału szkoły w zakresie bezpiecznego funkcjonowania uczniów, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i przybywającymi z Ukrainy,
- rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli, wychowawców i rodziców,
- zwiększanie współpracy z podmiotami i instytucjami, które mogą wspierać uczniów z Ukrainy i ich rodziców w procesie adaptacji i integracji,
- promowanie i zachęcanie uczniów do aktywności fizycznej, aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego oraz właściwego i zdrowego sposobu odżywiania się i stylu życia.

Realizatorzy programu wychowawczo-profilaktycznego powinni współpracować, wymieniać swoje obserwacje, dokonywać okresowej ewaluacji celów i zadań, zgodnie z przyjętymi założeniami.

3. Określenie zadań i form działań wychowawczo-profilaktycznych.

- Integrowanie społeczności szkolnej.
- Wspomaganie dziecka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi.
- Stwarzanie klimatu bezpiecznego i przyjaznego uczniom.
- Ograniczanie czynników ryzyka, dbałość o zdrowie uczniów, promowanie zdrowego stylu życia poprzez:
 - ukazywanie zdrowia jako wartości;
 - tworzenie świadomego stosunku do własnego ciała, rozwijanie umiejętności dbania o jego potrzeby, utrwalanie nawyków higienicznych, dbałości o rzeczy osobiste oraz czystość i porządek w najbliższym otoczeniu;
 - dostarczanie wiedzy, również prawnej, na temat skutków posiadania i stosowania substancji psychoaktywnych, powstawania uzależnień w tym także od Internetu;
 - rozwijanie kompetencji cyfrowych wśród uczniów; świadomości zasobów oraz zagrożeń wynikających z korzystania z Internetu;
 - upowszechnianie zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej;
 - promowanie sposobów zdrowego odżywiania oraz zdrowego stylu życia;
- angażowanie w ramach podejmowanych działań różnych obszarów sfer życia wychowanka: emocji, woli, refleksji nad sobą;

- zapobieganie niepowodzeniom szkolnym, motywowanie uczniów do nauki, promowanie, nagradzanie sukcesów i pozytywnych zachowań między innymi poprzez:
 - przyznawanie nagrody Primus Inter Pares;
 - przyznawanie nagród indywidualnych dyrektora szkoły;
 - stypendia motywacyjne;
 - eksponowanie informacji o sukcesach uczniów.
- Oferowanie atrakcyjnej oferty zajęć pozalekcyjnych, mających na celu uatrakcyjnienie sposobów ciekawego spędzania czasu wolnego oraz możliwości rozwijania uzdolnień i zainteresowań.
- Organizowanie ciekawych i różnorodnych, szkolnych imprez tematycznych stwarzających możliwość zaprezentowania przez uczniów swoich zdolności, umiejętności.
- Przedstawianie osiągnięć dzieci ich rodzicom.
- Wspieranie samorządności uczniów jako ważnych kompetencji w rozwoju społecznym i duchowym.
- Organizowanie pomocy dla uczniów mających trudności, tworzenie w zespołach klasowych grup wsparcia w celu niwelowania nadmiernego stresu szkolnego.
- Wsparcie psychologa szkolnego, pedagoga szkolnego i specjalnego oraz pozostałych specjalistów.
- Propagowanie wśród uczniów idei wolontariatu, a za jego pośrednictwem podnoszenie poziomu kompetencji ważnych w rozwoju społecznym i duchowym.
- Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności interpersonalnych przez wychowawców, nauczycieli, osób zatrudnionych w szkole (między

innymi takich, jak: budowania i utrzymania autorytetu, radzenia sobie z własnymi emocjami, wprowadzania zasad i norm spójnych z własnym zachowaniem, okazywania zrozumienia i szacunku dla ucznia) w celu mądrego i rzetelnego realizowania zadań wychowawczych.

- Wypracowanie i sporządzenie przez wychowawców programu wychowawczo-profilaktycznego dla poszczególnych klas, uwzględniającego charakterystykę danego okresu rozwojowego.
- Przeciwdziałanie powstawaniu uzależnień poprzez dostarczanie wiedzy adekwatnej dla danego okresu rozwojowego dotyczącej zażywania środków psychoaktywnych, uzależnienia od alkoholu, nikotyny, w tym e-papierosów, bezpieczeństwa cyfrowego, skutków uzależnień;
- Wdrożenie istniejących procedur, działań pomocowych w przypadku zaistnienia sytuacji zagrożenia dla zdrowia, bezpieczeństwa ucznia.
- Prowadzenie działań wspierających uczniów w kryzysie m.in. poprzez
 - działania informacyjne,
 - działania edukacyjne,
 - działania alternatywne.
- Upowszechnianie programów edukacyjnych i działań alternatywnych do zachowań ryzykownych, rozwijających umiejętności psychologiczne i społeczne uczniów.
- Angażowanie uczniów w procesy podejmowania decyzji w szkole, aktywizacja samorządu uczniowskiego i innych form działalności uczniowskiej, zwłaszcza wolontariatu.
- Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców umożliwiających budowanie pozytywnych relacji z uczniami i ich rodzicami, w tym kompetencji z zakresu komunikacji interpersonalnej.

- Doskonalenie kompetencji nauczycieli z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym oraz uczniów z Ukrainy.
- Doskonalenie umiejętności nauczycieli i specjalistów oraz innych pracowników szkoły w zakresie bezpiecznego funkcjonowania w szkole uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, uczniów z Ukrainy, oraz prowadzenie edukacji uczniów w tym zakresie.
- Upowszechnianie programów edukacyjnych i szkoleń rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców.
- Włączanie rodziców w procesy podejmowania decyzji w szkole oraz w ważne wydarzenia i działania na rzecz tworzenia bezpiecznej i przyjaznej szkoły.
- Nawiązywanie i poszerzanie współpracy z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać uczniów z Ukrainy i ich rodziców (prawnych opiekunów) w procesie adaptacji i integracji
- Na początku każdego roku szkolnego sporządzanie jasnego i zrozumiałego (również w kontekście formy graficznej) dla uczniów kontraktu – kodeksu zachowania, który zgodnie z istotą programu powinien bazować na idei pozytywnych wzmocnień, promujących zasoby uczniów. W powstawaniu kontraktu ważne są:
 - poznanie w miarę możliwości uczniów i ich środowiska rodzinnego,
 - diagnoza potrzeb i potencjału zespołu i poszczególnych uczniów,
 - poznanie potencjału i oczekiwań rodziców.

Plan działań i sposoby realizacji:

STREFA	Zadania	Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin
INTELEKTUALNA	Rozpoznanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów	diagnoza podczas bieżącej pracy (m.in.: obserwacja, analiza wytworów uczniów, konsultacje ze specjalistami, analiza ocen)	nauczyciele, wychowawcy, pedagog specjalny, pedagog szkolny, psycholog, pozostali specjaliści	w ciągu roku szkolnego
	Rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów	Przygotowanie propozycji zajęć w zespołach przedmiotowych, prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, warsztatów, konkursów, wyjścia do muzeum, teatru, na wystawy, udział w życiu kulturalnym miasta, przygotowanie programów artystycznych na uroczystości szkolne, prezentowanie talentów na forum szkoły	nauczyciele wychowawcy	zgodnie z kalendarzem uroczystości i personalną odpowiedzialnością za konkretne działanie cały rok
	Opieka nad uczniem niepełnosprawnym oraz uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Zajęcia rewalidacyjne, opieka psychologiczno-pedagogiczna, zajęcia specjalistyczne, korekcyjno-kompensacyjne oraz dydaktyczno-wyrównawcze	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog, nauczyciel współorganizujący proces kształcenia specjalnego inni specjaliści	w ciągu całego roku szkolnego
	Rozwijanie samodzielności, innowacyjności i kreatywności uczniów	Lekcje wychowawcze oraz wszelkie zajęcia z przedmiotów ogólnokształcących (prowadzone w odpowiedniej formie)	wychowawcy, nauczyciele poszczególnych przedmiotów,	w ciągu całego roku szkolnego
	Rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów, w tym bezpieczne i celowe wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w realizacji podstawy programowej	Lekcje informatyki, wszystkie rodzaje lekcji prowadzone z użyciem technologii informacyjnej	nauczyciele,	w ciągu roku szkolnego
		Szkolenia zewnętrzne i wewnętrzne- rozwijanie kompetencji cyfrowych nauczycieli (korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych).	wszyscy nauczyciele,	cały rok szkolny

	kształcenia ogólnego			
	Kształcenie samodzielnego formułowania i wyrażania sądów	warsztaty w klasach (lekcje historii, polskiego, lekcje wychowawcze)	wychowawcy nauczyciele	w ciągu roku szkolnego
	Uczenie planowania i dobrej organizacji własnej pracy	podczas zajęć dydaktycznych oraz lekcji wychowawczych, konsultacji z pedagogiem i psychologiem szkolnym	wychowawcy, nauczyciele, specjaliści	w ciągu roku szkolnego
MORALNA	Rozwój poszanowania dziedzictwa narodowego i kształtowanie świadomości narodowej. Wskazywanie autorytetów i wzorców moralnych.	świętowanie rocznic i wydarzeń patriotycznych, lekcje historii, wycieczki tematyczne	nauczyciele historii, języka polskiego i wychowawcy	w ciągu roku szkolnego zgodnie z harmonogramem uroczystości i zajęć
	Rozumienie i respektowanie norm i zasad obowiązujących w szkole i poza szkołą	zapoznanie z regulaminem szkolnym oraz zasadami życia społecznego	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog	wrzesień oraz w ciągu całego roku szkolnego
	Wychowanie do wartości, kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych.	lekcje wychowawcze, lekcje historii i wiedzy o społeczeństwie, pogadanki ze specjalistami, wolontariat	opiekun samorządu szkolnego, pedagog, psycholog, wychowawcy, nauczyciele, rodzice	w ciągu roku szkolnego
	Kształtowanie szacunku do ludzi, tolerancji, wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka, odwagi w reagowaniu na niesprawiedliwość, krzywdę drugiego człowieka i przemoc	lekcje wychowawcze, wolontariat, pogadanki ze specjalistami	opiekun samorządu szkolnego wychowawcy, wszyscy nauczyciele, pedagog, psycholog inni specjaliści, rodzice	w ciągu całego roku szkolnego

	Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci. Prawa autorskie (plagiat)	lekcje informatyki, lekcje wychowawcze. Profilaktyka bezpieczeństwa w sieci, pogadanki ze specjalistami	nauczyciele informatyki, wychowawcy, specjaliści	w ciągu roku szkolnego
SPOŁECZNA	Kształtowanie przekonania o społecznym wymiarze istnienia osoby ludzkiej, a także o społecznym aspekcie bycia uczniem szkoły	omówienie zasad statutu szkoły i regulaminów szkolnych, lekcje wychowawcze	wychowawcy	wrzesień oraz w ciągu trwania roku szkolnego
	Zapoznanie uczniów z aktami prawnymi obowiązujących w szkole i codziennym życiu	lekcje wychowawcze, lekcje historii, pogadanki z Policją	wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi w ciągu całego roku szkolnego	W ciągu roku szkolnego
	Doskonalenie kultury bycia	lekcje wychowawcze, inne zajęcia	wszyscy pracownicy szkoły	w ciągu roku szkolnego
	Otoczenie szczególną opieką uczniów przybyłych z zagranicy w tym w szczególności z Ukrainy	lekcje wychowawcze- integracja	nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog	w ciągu roku szkolnego
	Uwrażliwienie uczniów na tematy dotyczące problemów klimatycznych i ochrony środowiska	lekcje wychowawcze, lekcje geografii, biologii, pogadanki ze specjalistami	wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi	w ciągu całego roku szkolnego
	Kształtowanie u uczniów prawidłowego gospodarowania środkami finansowymi oraz sposobach oszczędzania	lekcje wychowawcze, pogadanki ze specjalistami	wychowawcy, specjaliści	w ciągu całego roku szkolnego

	Kształtowanie aktywnej postawy wobec przyszłej pracy zawodowej oraz wymagań rynku pracy.	Lekcje związane z doradztwem zawodowym	doradca zawodowy	w ciągu roku szkolnego
	Uczenie działania zespołowego, tworzenia klimatu dialogu i efektywnej współpracy, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów.	Lekcje z zakresu komunikacji społecznej, pracy w zespole, funkcjonowania wśród innych, analizy sytuacji problemowych i możliwości ich konstruktywnego rozwiązywania.	wychowawcy, nauczyciele, pedagog	w ciągu roku szkolnego według potrzeb
		Wybory do samorządu uczniowskiego/wybory samorządów klasowych, bieżąca kontrola ich działalności, wybory opiekuna samorządu uczniowskiego.	przewodniczący samorządu uczniowskiego/ opiekun samorządu uczniowskiego	Początek roku szkolnego
	Systematyczne monitorowanie frekwencji uczniów na lekcjach. Zwiększenie współpracy z rodzicami w zakresie kontroli obowiązku szkolnego	analiza frekwencji uczniów, systematyczne informowanie rodziców o absencji uczniów, wywiadówki, indywidualne spotkania z rodzicami, kontrakty uczniami	dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, pedagog	w ciągu roku szkolnego
EMOCJONALNA	Nauka nabywania świadomości własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie samoakceptacji, budowanie poczucia własnej wartości	warsztaty dla uczniów prowadzone przez specjalistów, lekcje wychowawcze, podczas bieżącej pracy z uczniem	specjaliści, pedagog, psycholog, wychowawcy	w ciągu roku szkolnego
	Kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów bez użycia siły. Stop mowie nienawiści	zajęcia integracyjne w klasach, lekcje wychowawcze, warsztaty ze specjalistami	Pedagog i psycholog szkolny, wychowawcy, specjaliści	w ciągu roku szkolnego

FIZYCZNA	Promowanie i kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych oraz pogłębianie świadomości zależności pomiędzy odpowiednim stylem życia a zdrowiem	zajęcia o zdrowym stylu życia oraz znaczeniu ruchu w życiu człowieka, filmy, prezentacje	nauczyciele biologii i wychowania fizycznego, wychowawcy klas, pedagog, psycholog, pielęgniarka szkolna	zgodnie z harmonogramem, w ciągu roku szkolnego
	Zapobieganie podejmowaniu zachowań ryzykownych	lekcje wychowawcze, zajęcia z pedagogiem, psychologiem, pogadanki z Policją	wychowawcy, pedagog, psycholog szkolny, policjanci, osoby przeszkolone	w ciągu roku szkolnego według potrzeb
	Promowanie, zapobieganie i kształtowanie umiejętności przestrzegania procedur związanych z bezpieczeństwem w szkole oraz w czasie epidemii COVID-19	procedury, lekcje wychowawcze, pogadanki z pielęgniarką i specjalistami	dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, pedagog	w ciągu całego roku szkolnego

4.Strategia oddziaływań.

Rozwijanie kompetencji osobowościowych, emocjonalnych, społecznych realizatorów programu wychowawczo-profilaktycznego, którymi są pracownicy oraz personel szkoły, w szczególności:

- podnoszenie poziomu wiedzy o potrzebach rozwojowych uczniów;
- motywacja do podejmowania działań i rozumienie ich spójności z działaniami wychowawczymi;
- podnoszenie umiejętności interpersonalnych;
- umiejętność budowania i utrzymania autorytetu;
- umiejętność radzenia sobie z własnymi emocjami;

- umiejętność świadomego, pozytywnego modelowania;
- umiejętność okazywania zrozumienia i szacunku dla ucznia;
- umiejętność radzenia sobie ze stresem.

Systematyczne monitorowanie i diagnozowanie problemów oraz potrzeb szkoły z zastosowaniem różnych narzędzi:

- obserwacja,
- wywiad,
- rozmowa,
- analiza wytworów uczniów,
- ankiety,
- analiza dokumentacji szkolnej.

Wypracowanie zasad zachowania oraz postępowania zatwierdzonych przez uczniów, nauczycieli, rodziców. Korzystanie z rekomendowanych programów profilaktyki, działań profilaktycznych dostępnych na stronach internetowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) <http://www.parpa.pl>., Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii <http://www.kbpn.gov.pl>; www.narkomania.gov.pl

V. Strategia ewaluacji.

Program wychowawczo-profilaktyczny będzie podlegać wewnętrznej ewaluacji poprzez systematyczne gromadzenie informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Jej celem będzie ocena jego wartości w kontekście potrzeb wychowanków, środowiska szkolnego by:

- zrozumieć istotę sukcesów i niepowodzeń programu;
- udoskonalić procesy oddziaływania na uczestników i realizatorów programu;
- wzbogacić wiedzę na temat profilaktyki.